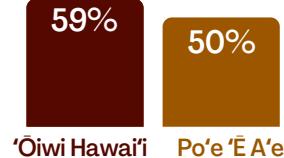

Ka Pae Ho'ohana 'Ōlelo Hawai'i

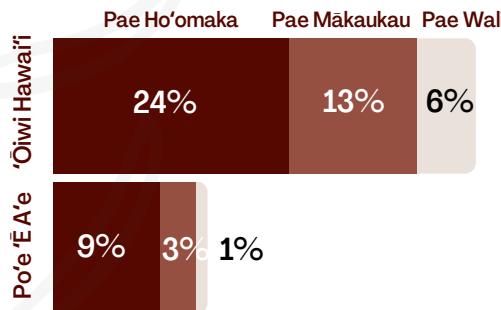
O Nā Hawai'i

Nā pane mai ka 2023 'Imi Pono Hawai'i Wellbeing Survey

1 Maopopo ka nui o nā 'Ōiwi Hawai'i i nā hua'ōlelo Hawai'i ma'amau. Ua 'oi a'e nō ka nui pākēneka o nā 'Ōiwi Hawai'i (59%) i kama'āina i nā hua'ōlelo ma'amau ma mua o nā po'e 'ē a'e (50%).

2 Ua 'oi loa a'e nō ka nui pākēneka 'Ōiwi Hawai'i e 'ōlelo pahe'e me nā hua'ōlelo Hawai'i ma'amau ma mua o ka po'e 'ē a'e.

4 Ola ka 'Ōlelo Hawai'i ma loko o ka 'ohana a me kekahi mau pō'aiapili kaiāulu.
Ma ke kālailai 'ana i nā pākēneka pane, 'o nā pō'aiapili kūhelu 'ole kahi o nā pūnana e ola kilipohe ai ka 'Ōlelo Hawai'i ma mua o nā pō'aiapili kūhelu la'a me ke kula a ma ka hana.

41%
Ma ka hale a i 'ole
me ka 'ohana

33%
Pilina a
Pō'aiapili Kaiāulu

20%
Pō'aiapili
Hana

6%
Pō'aiapili
Ho'ona'auao

5 Ma ka laulā, 'oi a'e nō ke komo nui o nā 'Ōiwi Hawai'i i nā polokolamu 'Ōlelo Hawai'i kaiāulu ma mua o ka po'e 'ē a'e.

Komo he 32% o nā 'Ōiwi Hawai'i i nā polokolamu 'Ōlelo Hawai'i ma ke kula a i 'ole ma ke kaiāulu ma ka lī'lī'i loa he ho'okahi manawa o ka mahina ma mua o ka po'e 'ē a'e, he 19% ka nui komo.

6 'Oiai ua 'ane halapohe, ua ho'ola 'ia ka 'Ōlelo Hawai'i i loko o nā anahulu makahiki i hala iho nei a na ia ola hou e ho'oikaika nei i ka pilina a me ka 'ike no ko kākou ho'oilina aloha.

Ua 'ane pālua (1.8x) ka papaha o nā 'Ōiwi Hawai'i e mana'o mai ana he pilina nō ko lākou ola pono i ka mālama 'ia o ko lākou ho'oilina. He hō'ike nui kēia i ka waiwai o nā ho'oilina i nā 'Ōiwi Hawai'i a he ko'ikoi nui nō ka mālama a me ka ho'ola hou 'ana i ka 'Ōlelo Hawai'i.

Mana'o Ho'oholo

- E kāko'o kāla i nā hanana 'Ōlelo Hawai'i i mea e paipai nui ai i ke kaiāulu e ho'ohana mau i ka 'Ōlelo Hawai'i ma nā pō'aiapili kaiāulu like 'ole.
- E ho'onui i ka ho'opuka 'ana i nā palapala/puke 'ōlelo pālua ('Ōlelo Hawai'i a 'Ōlelo Haole), keu aku ma nā 'oihana aupuni a me ka 'oihana ho'ona'auao.

- E ho'onui i nā papa 'Ōlelo Hawai'i kaiāulu i mea e nui a'e ai nā hoa 'Ōlelo Hawai'i mākaukau loa a wali waha i ka 'olelo.
- E noi'i mau i nā pae mākau 'Ōlelo Hawai'i i mea e 'ike ai i ka pilina a me ke kāko'o i ka piko'u kanaka Hawai'i.